

# РЕШЕНИЕ

№ 21145

гр. София, 24.10.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав,**  
в публично заседание на 03.10.2024 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Зорница Дойчинова**

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **6957** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл.178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по подадена от проф. Е. Ч., в качеството ѝ на директор на Института по философия и социология, представлявана от адв. П. срещу Решение № 180/11.06.2023 г., постановено по преписка № 52/2023 г. на Комисия за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав, с което е установено, на основание чл. 65, т. 1 и т. 2 ЗЗДискр., че проф. Е. Ч., директор на Института по философия и социология, в качеството ѝ на работодател, е осъществил нарушение на забраната за дискриминация, по смисъла на чл. 4, ал. 2, вр. чл. 21 от ЗЗДискр., спрямо доц. В. П., на основата на признак „възраст“ и „лично положение“ за датата на издаване на заповед № РД-15-122/20.02.2023 г., като не изпълнила задължението си да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си на едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ, както и е предписано занапред да спазва стриктно нормите на Раздел I, глава II от ЗЗДискр., да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си за едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 10, както и да се въздържа от бъдещо допускане на нарушения на действащото антидискриминационно законодателство.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на оспорения акт и издаването му в противоречие с материалноправните разпоредби. Посочва, че е неправилен изводът на КЗД, че е налице дискриминация поради обстоятелството, че е

приложено основание за прекратяване на трудовия договор, изискващо придобиване на право на пенсия, каквото жалбоподателят пред КЗД преписката не притежавал. Основанието за прекратяване на трудовото правоотношение с доц. П. е регламентирано в разпоредбата на чл. 328, ал. 1, т. 10, пр. 2 от КТ - при навършване на 65-годишна възраст - за професори, доценти и доктори на науките, освен в случаите на § 11 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за висшето образование. По делото счита, че не е спорно обстоятелството, че на 07.02.2023 г. В. П., [дата на раждане], е навършил 65-годишна възраст. Счита, че не е настъпил юридически факт, който да обосновава проявлението на изключението, визирано в чл. 328, ал. 1, т. 10, пр. 2 КТ и уредено в § 11 ПЗР на ЗВО, а именно наличието на предложение на катедрения съвет при основното научно звено и решение на Научния съвет за удължаване на трудовото правоотношение с доц. П. до три години. Точно обратното - на редовно заседание на НС на ИФС органът на научното звено е бил информиран за решение на секция „Философия на науката“ да не се предлага за удължаване трудовото правоотношение на доц. В. П.. Работодателят е упражнил правото си на едностранно прекратяване на договора, като на П. е изпратено уведомление, връчено му на 18.01.2023 г. Основанието за прекратяване на трудовия договор, визирано в чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ, се състои само в обективния факт - навършената 65-годишна възраст от изчерпателно изброените категории служители. То не е свързано с придобиване на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Поради това, след изтичането на срока на предизвестие, работодателят е издал Заповед РД-15-122/20.02.2023 г., в която е допусната очевидна фактическа грешка, изразяваща се в обстоятелството, че в текста ѝ вместо „навършване на 65-годишна възраст и липса на изключението по § 11 ПЗР на ЗВО“ е записано „придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст“. Поради това, жалбоподателя, в качеството му на работодател е издал Заповед № РД 15-127/23.02.2023 г., с която е поправил допуснатата очевидна фактическа грешка.

Посочва още, че съгласно задължителната практика на Съда на Европейския съюз /Решение от 18 ноември 2010 г. по съединени дела С-250/09 и С-268/09/, прекратяването на трудовото правоотношение при условията на чл. 328, ал. 1, т. 10, пр. 2 от КТ не представлява проява на дискриминация. Дори и да са налице сравними лица на 65-годишна възраст, на които да са продължени трудовите правоотношения, не е възможно да се обоснове неравно третиране поради обстоятелството, че продължаването е в съответствие с § 11 от ПЗР на ЗВО, която предвижда една правна възможност, а не императивно изискване. Решението за непродължаване на трудовите правоотношения, съгласно посочения законов ред, не е в резултат от дискриминационно поведение спрямо жалбоподателя, а е израз на колективни решения на вътрешните органи на Института за философия и социология, взети при упражняване на предоставените им от закона правомощия при условията на оперативна самостоятелност. Не е вярно и че доц. П. е поставен в по-неблагоприятно положение от останалите лица, посочени в справката, защото същите са били уволнени на друго основание - чл. 328, ал. 1, г. 10, пр. 1 от КТ - поради придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Щом те са били уволнени на това основание, то логично е същите да са придобили правото преди уволнението. Доколкото в процесния случай доц. П. е уволнен на друго основание, посочените от него случаи не са сравними, поради което са и негодни за установяване на по-благоприятно третиране спрямо жалбоподателя. Моли за отмяна на решението.

Претендира разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от адв. П., който моли съда да уважи жалбата и да отмени решението на КЗД. Твърди, че от представените доказателства се установява, че лицето В. П. не е сравнимо с останалите лица, тъй като при тях прекратяването е поради придобитото право на пенсия, а не поради специалното основание, приложимо за лицата на 65-годишна възраст. Жалбоподателят не знае дали реално тези лица са придобили право на пенсия. Моли да бъдат присъдени разноски по представен списък.

Ответният орган - Комисия за защита от дискриминация, в писмото, с което е представил административната преписка, изразява становище за неоснователност на жалбата.

В съдебно заседание не се представлява. В постъпило писмено становище от юрк. С., оспорва жалбата и моли за нейното отхвърляне. Моли се за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на поисканото адвокатско възнаграждение.

Заинтересованата страна – доц. В. Д. П., в писмен отговор на жалбата взема становище за нейната неоснователност и моли за отхвърлянето ѝ.

В съдебно заседание се явява лично. Счита, че решението, което е представено е в нарушение на правилата за работа на Научния съвет. Във въпросните точки на правилата за работа изрично е посочено, че необходимо условие е придобито право за пенсия, което той няма и, което е доказано. Следователно, това решение на заседанието е в разрез с правилата, които го инициират и не бива да се взема предвид като доказателство. Що се отнася до таблицата за проф. Б. И. и проф. А. Д. посочва, че те са съотносими с неговия случай поради факта, че със заповедта за прекратяване на трудово правоотношение от 20.02.2023 г. изрично е посочено като основание придобито право на пенсия. Последващото изменение на заповедта за прекратяване на правоотношението, е нерелевантно. То се отнася до несъществуващо правоотношение, тъй като с решението от 20.02.23 г. трудовото правоотношение с него е прекратено. Смята, че той, Б. И. и А. Д. са на еднакво основание освободени и това е придобито право на пенсия, което в неговия случай е ирелевантно. Моли за отхвърляне на жалбата като неоснователна и недоказана, а обжалваното решение правилно и законосъобразно.

В писмено становище излага допълнителни съображения в подкрепа на изложеното в становището и в съдебното заседание.

СГП не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството пред КЗД е образувано по жалба, с вх. № 44-00-455/06.02.2023 г. от доц. дфн В. Д. П., срещу Институт по философия и социология - Б.. В жалбата, жалбоподателят е изложил, че е назначен на длъжност доцент (хабилитиран) в Б., в Института по философия и социология, с безсрочен трудов договор, като на 07.02.2023 г. е навършил 65 г. и няма придобито право за пенсия за осигурителен стаж и навършена възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО. Посочва, че на 18.01.2023 г. му е било връчено едномесечно предизвестие, заведено в деловодството на ИФС-Б. като №

ЛС-05-10/17.01.2023 г., за прекратяване на безсрочния му трудов договор. След връчването на предизвестие, депозирал възражение срещу предизвестие, с вх. № ЛС-04-42/18.01.2023 г. в деловодството на ИФС - Б., в което е оспорил правомерността да му се връчи предизвестие по чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ, поради липсата на необходимия осигурителен стаж от стаж от 39 години и 4 месеца в съответствие с чл. 68, ал. 1 от КСО. На 25.01.2023 г. му е било връчено копие от становище на юридическия консултант на ИФС - Б., според което възражението му е неоснователно, тъй като двете условия в чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ са независими и следователно първото не е необходимо условие за второто.

С оглед на изложеното в жалбата до КЗД, П. поиска да бъде извършена проверка и Комисията да установи дали е дискриминация по признаци: придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО и право на обезщетение при пенсиониране по чл. 222, ал. 3 от КТ, да постанови преустановяване на нарушението до установяване положение на равно третиране, както и да наложи предвидените в закона санкции или принудителни административни мерки.

В допълнение с вх. № 44-00-610/14.02.2023г. доц. дфн В. Д. П. е уточнил, че първоначалната жалба е насочена към едно единствено действие, а именно връчване на Уведомление № ЛС-05-10/17.01.2023 г. в качеството на предизвестие по чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ, като жалбата обосновава неговата незаконосъобразност и следващи от него пряко и причинно дискриминационна невъзможност да упражни право на придобиване на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО и право на обезщетение от работодателя по чл. 222, ал. 3 от КТ и в съответствие с чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.

В допълнение с вх. № 44-00-822/27.02.2023 г., жалбоподателят е изброил имената на познатите лично от него пенсионирани хабилитирани научни работници от ИФС—Б.. Счита се за дискриминиран спрямо тях по посочените в жалбата признаци, от акт на ИФС-Б., представляван от проф. дфн Е. Ч. в качеството ѝ на директор, по начин и с последствия, подробно описани в жалбата и допълнението.

С разпореждане № 171/07.03.2023 г., председателят на КЗД е образувал преписка № 52/2023 г. по глава Четвърта от ЗЗДискр. Отражено е, че в жалбата са изложени съображения за дискриминация, извършена по признак „възраст“ и „лично положение“ и преписката е разпределена на Четвърти специализиран постоянен тричленен състав. На жалбоподателя е указана доказателствената тежест и е уведомен за образуваната преписка. Определеният заседателен състав на свое заседание е определил докладчик по преписката.

Доц. дфн В. П. е подал допълнение с вх. № 44-00-1118/20.03.2023 г. в КЗД, в което е декларирал, че общият му осигурителен стаж (III-та категория труд) е 37 години 1 месец и 2 дни, след извършена преценка от НОИ за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или на професионална пенсия за ранно пенсиониране и в точно съответствие със служебна бележка № 1029-21-2129#1/03.2023 г. Пояснил е, че към датата на прекратяване на трудовия му договор с ИФС-Б. със Заповед № РД-15-122/20.02.2023 г., която дата е 18.02.2023 г., не е придобил право ПОСВ по чл. 68, ал. 1-3 от КСО. Посочил е, че цитираното основание в заповедта е неправомерно и дискриминационно, тъй като не е налице придобито "право на пенсия за осигурителен стаж и възраст", каквито са изрично посочените в заповедта "причини за прекратяване на трудовия му договор".

С писмо изх. № 16-00-14/04.05.2023 г. по описа на КЗД, директорът на ИФС-Б. е

уведомена за образуваното производство пред КЗД, като е предоставен срок за представяне на становище, обяснения и доказателства.

Директорът на ИФС-Б. е представил отговор на жалбата, в който е посочено, че жалбоподателят е бил назначен на длъжност доцент, както и, че му е било връчено едномесечно предизвестие за прекратяване на трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 10, пр. II КТ. Счита, че твърдението за дискриминация за неоснователно. В случая прекратяването на трудовото правоотношение по чл. 328, ал. 1, т. 10, пр. 2 от КТ е право на работодателя, което той може да упражни при настъпването на обективния факт - навършване на 65-годишна възраст на служителя при липса на изключението по чл. 11 от ПЗРЗВО. Счел, че не е необходимо той да е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Обяснено е, че изложените съображения, че прекратяването на трудовото правоотношение на основание чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ - поради придобито право на пенсия, при положение че такова не е придобито, е дискриминационно, са ирелевантни, тъй като прекратяването на трудовото правоотношение настъпва на основание не предложение първо на цитираната разпоредба (изискваща придобито право на пенсия), а на основание второ, което не изисква придобиването право на пенсия.

В хипотеза, в която лицето е навършило възрастта, на общо основание - в съответствие с § 11 ПЗРЗВО работодателят можело да упражни правото си да удължи договора. Посочили, че работодателят има свободен избор дали да упражни правото си за удължаване на договора, който не е упражнен в конкретния случай, тъй като съответната вътрешна научна структура е взела решение да не продължава правоотношението.

В отговора помолили Комисията да отхвърли жалбата, като приложили платено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ.

С писмо на КЗД с изх. № 16-00-20/06.062023 г., от ИФС-Б. са изискани допълнителни доказателства по преписката.

С вх. № 16-00-27/20.06.2023г. е постъпило писмено допълнение към становище от ИФС-Б., в което е посочено, че решението да не се продължат трудовите правоотношения, съгласно посочения законов ред, не е в резултат от дискриминационно поведение спрямо жалбоподателя, а е израз на колективни решения на вътрешни органи на ИФС, взети при упражняване на предоставените им от закона правомощия при условията на оперативна самостоятелност.

Представена към допълнението е таблица, от която според директорът на ИФС-Б. се установява, че не се касае за дискриминация, доколкото са налице хипотези на прекратяване на трудови правоотношения със сравними субекти от академичния състав на Института, които са били освободени след навършването на 65-годишна възраст - доц. дфн А. Д., с когото трудовото правоотношение е било прекратено по взаимно съгласие (чл.325, ал. 1, т. 1 от КТ) и проф. дсн Б. И., с когото трудовото правоотношение е било прекратено на посоченото основание по чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ, след като научният съвет на Института е взел изрично решение трудовият договор да не бъде продължаван. Приложили били и извадки решения по протоколи от заседание на Научния съвет за удължаване или не на трудови правоотношения с хабилитирани лица.

Изготвен е Доклад-заключение от докладчика по преписката.

Със заповед № 12-11-1730/28.09.2023 г., председателят на КЗД е наредил член З. Д., като член на Петчленен състав, в заседанието на 25.10.2023 г. да бъде заместена от Н.

А..

На 23.10.2023 г. е постъпило в КЗД допълнително приложение с вх. № 44-00-3711/23.10.2023 г. от В. П. с приложения.

На същата дата е постъпила молба от директора на ИФС-Б., с което е поискано да бъде отложено заседанието на 25.10.2023 г., поради аудиторна заетост.

По преписката пред КЗД са проведени две открити заседания, като това на 25.10.2023 г. е отложено.

Постъпила е молба от ИФС-Б. с вх. № 16-00-9/27.02.2024 г., с което е поискано отново да бъде отложено заседанието поради аудиторна заетост.

На второто проведено заседание на 28.02.2024 г. са събрани и гласни доказателства. В рамките на проведеното заседание се е явил само жалбоподателят, а съставът на КЗД е счел преписката за изяснена от фактическа и правна страна и е обявил за решаване. На страните е предоставен срок за на писмени бележки.

Въз основа на събраните в производството през КЗД писмени и гласни доказателства, и становища на страните, решаващият Петчленен разширен състав на КЗД, е постановил оспореното Решение № 180/11.06.2024 г., с което е установено, че:

1. ответната страна – проф. ден Е. Ч. - директор на ИФС-Б., в качеството на работодател, е извършила нарушение на забраната за дискриминация по чл. 4, ал. 2 във вр. е чл. 21 от ЗЗДискр., като не е изпълнила законово задължение да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си на едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ спрямо жалбоподателя доц. дфн В. Д. П., по признаци „възраст” и „лично положение“ за процесният период - датата на издаване на Заповед № РД-15- 122/20.02.2023 г.;

2. предписано е, на основание чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., на ответната страна проф. ден Е. Ч. - директор на ИФС-Б., занаяпред от постановяване на решението, да спазва стриктно нормите на Раздел I от Глава II на ЗЗДискр., да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си за едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 10, по отношение на служителите в ИФС-Б., както и да се въздържа от бъдещо допускане на нарушения на действащото антидискриминационно законодателство в Република България.

Решението е съобщено на жалбоподателя на 13.06.2024 г.

Жалбата е подадена на с вх. № 16-00-29 на 27.06.2024 г. чрез административния орган до съда.

**При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, достигна до следните правни изводи:**

Предмет на оспорване е решение № 180/11.06.2024 г., постановено по преписка № 52/2023 г. на КЗД петчленен разширен заседателен състав, с което е установено, че:

По т. 1. проф. ден Е. Ч. - директор на ИФС Б., в качеството на работодател, е извършила нарушение на забраната за дискриминация по чл. 4, ал. 2 във вр. е чл. 21 от ЗЗДискр., като не е изпълнила законово задължение да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си на едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ спрямо жалбоподателя доц. дфн В. Д. П., по признаци „възраст” и „лично положение“ за процесният период - датата на издаване на Заповед № РД-15-122/20.02.2023 г.;

По т. 2. е предписано на основание чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., на ответната страна проф. ден Е. Ч. - директор на ИФС-Б., занаяпред от постановяване на решението, да спазва стриктно нормите на Раздел I от Глава II на ЗЗДискр., да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си за едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 10, по отношение на служителите в ИФС-Б., както и да се въздържа от бъдещо допускане на нарушения на действащото антидискриминационно законодателство в Република България.

Жалбата е подадена от лице, имащо правен интерес от оспорване на акта, тъй като жалбоподателя е адресат на процесното решение, поради което с акта са засегнати негови права и законни интереси. Жалбата е в срока за обжалване на индивидуалните административни актове, за което са представени надлежни доказателства. Жалбата е насочена срещу годин за оспорване административен акт, поради което следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл. 146 от АПК. При преценката си, съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане. Съдът следва да отмени или обяви за нищожен акта и ако констатира порок, който оспорващият не е посочил.

Разгледана по същество е неоснователна.

#### **По съответствие на решението с процесуалните правила:**

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, в кръга на неговите правомощия, при спазване на установената от закона писмена форма, съдържа предписаните в чл. 66 от ЗЗДискр. реквизити, като не са извършени съществени нарушения на административно производствените правила. Посочен е издателят на решението, жалбоподателят, оплакванията му, извършените действия по проучването, становищата на ответните страни в производството, какво е установил органа от фактическа и правна страна и в крайна сметка какво е решението му същество на казуса, т.е. съдържа диспозитив. Изложени са фактическите и правни основания за издаването му. Мотиви се съдържат в самото решение. При издаването му са спазени специалните административно-производствени правила, установени в чл. 50 – чл. 70 от ЗЗДискр.

В съответствие с изискването на чл. 50, т. 1 от ЗЗДискр. производството е образувано по жалба на засегнато лице. След образуване на преписката, председателя на КЗД е определил същата да бъде разгледана от Петчленен разширен заседателен състав, който на свое заседание е определил докладчик от решаващия състав, след което са предприети действия по изпълнение на процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства, в съответствие с чл. 55, ал. 1 от ЗЗДискр. В хода на това производство са представени писмени становища от всички страни, съпричастни към казуса и имащи отношение към спора за упражнена дискриминация спрямо жалбоподателя В.

П., след което страните са поканени да се запознаят със събраните материали, да изразят становище по тях, както и да ангажират допълнителни доказателства и изложат твърденията си. Процедурата по проучване и събиране на доказателства е приключила с Доклад на докладчика по преписката, след което е насрочено заседание на решаващия състав, за датата на което страните са били редовно уведомени. Проведени са две открити заседания с участие на страните, след което производството е приключило и въз основа на събраните доказателства е постановен оспорваният административен акт.

Предвид изложеното, настоящият състав приема, че при постановяване на решението не са допуснати съществени процесуални нарушения, водещи до неговата отмяна.

### **По съответствие на решението с материалния закон:**

Настоящият съдебен състав намира, че решението е издадено в съответствие с материалните правила, поради следното. Съдебният контрол за материална законосъобразност на оспореното решение обхваща преценката дали са налице установените от административния орган релевантни юридически факти изложени като мотиви в акта и доколко същите изпълват състава на посоченото в решението правно основание за издаването му.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 2 на същата норма, пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е разписано, че "Неблагоприятно третиране" е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица. От анализа на цитираните норми следва извода, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определен кръг лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някои от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, като при всички случаи следва да се изразява в някой признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., в това число и „упражняване правото на труд“. С оглед на изложеното, за да се приеме, че с действията си ответната страна в настоящето производство, е третирила по-неблагоприятно жалбоподателят П. и същите имат дискриминационен характер, то те следва да се основават само и единствено на някой от защитените признаци на засегнатото лице,

както и да не са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта да не са подходящи и необходими.

В чл. 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27.11.2000 г. са посочени изрично признаците въведени на общностно равнище минимални стандарти относно недопускането на дискриминация по подробно изброени признаци. Съгласно цитираната норма, директивата регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите-членки на принципа за равно третиране. В текста на чл. 2, пар. 2, б. „а“ от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27.11.2000 г. е посочено, че проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа на един от признаците, упоменати в чл. 1. Съобразно нормата на чл. 2, § 2, б. „б“ от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27.11.2000 г., проява на непряка дискриминация има, когато видимо неутрална разпоредба, критерий или практика биха поставили лицата от определена религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация в сравнение с други лица в неблагоприятно положение, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдана от законната си цел и средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими“.

Правилото на чл. 21, ал. 1 от ЗЗДискр, задължава работодателя да не допуска неравенство в третирането, което да се дължи на защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. За да е налице нарушение на изискването за равенство, в случая при извършване на подбор, е необходимо да се установи, че по-неблагоприятното третиране на служител, в сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някои от защитените признаци. (В този смисъл Решение № 14258 от 17.11.2020 г. по адм. д. № 4975/2020 на ВАС, V отделение.)

Оттук следва, че основно изискване при преценката има ли осъществена пряка дискриминация спрямо лицето, е да се определи съдържанието на този защитен признак - в случая признака лично положение. Според приетото в съдебната практика, за разлика от други защитени признаци - пол, раса, религия, увреждане, възраст, семейно положение, които са иманентно присъщи на човека, защитеният признак „лично положение“ няма еднозначно, изначално прието обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния (материален и персонален) обхват на закона и абсолютната забрана за пряка дискриминация. Т.е., за да се приеме, че е налице пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 ЗЗД, трябва да се установи защитен признак за лицето, причинна връзка между спорното третиране и съответния защитен признак, а в случаите на признака „лично положение, като с оглед бланкетния му характер, е необходимо да се уточни съдържанието му, като е достатъчно да се установи, че този признак съставлява основна, значима причина за по-неблагоприятното третиране. (В този смисъл Решение № 8105 от 08.06.2011 г. по адм.дело № 8708/2010 г. на ВАС, VII отделение, Решение № 14258 от 17.11.2020 г. по адм.дело. № 4975/2020 на ВАС, V отделение). Идентично е и по отношение на признака „обществено положение“, който също не е изрично дефиниран в ЗЗДискр., но най-общо може да се определи като мястото, което едно лице заема в структурата на даден социум и е израз на отношението, оценката, която обществото дава на това

лице във връзка с неговото поведение и функции.

В процесния случай, както в настоящото съдебно производство, така и в производството пред КЗД, са доказани фактите, от които може да се направи безспорен и категоричен извод, че жалбоподателят е третиран по начин, по-неблагоприятен от останалите лица, с които са прекратени едностранно трудовите правоотношения на същото основание - чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ, но при които е изпълнено условие за придобито право на пенсия, съгласно българското законодателство, заинтересованата страна П.. Съгласно специалната норма на чл. 9 от ЗЗДискр. страната, която твърди, че е жертва на дискриминация следва да докаже факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, а ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. Налице е нежелано поведение, което се установява от представените доказателства, на които доц. дфн В. П. основава своята теза за неблагоприятно третиране.

Установени по делото са данни за това, че жалбоподателят е дискриминиран с акт на ИФС-Б. спрямо лица - пенсионирани хабилитирани научни работници от ИФС - Б., представляван от проф. д.ф.н. Е. Ч., в качеството на директор, както и че е дискриминиран спрямо всички хабилитирани научни работници в Б., пенсионирани при условията на придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО и произтичащото от него право на обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ. Жалбоподателят основателно се е позовал на сравнение с посочените от него лица, а именно: Проф. д.ф.н. Н. Б. Т., придобила право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на 09.10.2020 г., навършена възраст и общ осигурителен стаж към момента на прекратяване на трудовото правоотношение 68 г., 45г., 10 м., 23 дни, основание за прекратяване на трудовото правоотношение чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ и изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ - 6 брутни трудови възнаграждения по чл. 224, ал. 1 - не използван платен отпуск за 2020 г.; Доц. д.ф.н. Е. В. М., придобила право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на 12.10.2021г., навършена възраст и общ осигурителен стаж към момента на прекратяване на трудовото правоотношение 68 г., 44г., 8 м., 28 дни, основание за прекратяване на трудовото правоотношение чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ и изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ - 6 брутни трудови възнаграждения; чл.-кор., проф., д.ф.н. А. С., придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на 15.06.2021 г., навършена възраст и общ осигурителен стаж към момента на прекратяване на трудовото правоотношение 70 г., 43г., 9 м., 28 дни, основание за прекратяване на трудовото правоотношение чл. 325, ал. 1,- т. 1 от КТ и чл. 68, ал. 1 от КСО и изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ - 6 брутни трудови възнаграждения; Доц., д.ф.н. А. И. Д., придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на 05.07.2021г., навършена възраст и общ осигурителен стаж към момента на прекратяване на трудовото правоотношение 65 г., 40г., 8 м., 00 дни, основание за прекратяване на трудовото правоотношение чл. 325, ал. 1, т. 1 от КТ и чл. 68, ал. 1 от КСО и изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ - 6 брутни трудови възнаграждения; Проф. д.ф.н. И. Б. К., придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на 29.11.2020г., навършена възраст и общ осигурителен стаж към момента на прекратяване на трудовото правоотношение 68 г., 45г., 6 м., 00 дни, основание за прекратяване на трудовото правоотношение чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ и изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ - 6 брутни трудови възнаграждения чл. 224, ал. 1 - не използван платен отпуск за 2020г.; - Проф. д.с.н. Б. И., придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на 19.07.2021 г.,

навършена възраст и общ осигурителен стаж към момента на прекратяване на трудовото правоотношение 65 г., 38г., 00 м., 18 дни, основание за прекратяване на трудовото правоотношение чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ и изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ - 6 брутни възнаграждения; чл. 220, ал. 1 - неспазено трудово предизвестие - 1 брутно възнаграждение.

Както правилно е посочено в решението на КЗД, съобразно текста на чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ, работодателят може да прекрати трудовия договор, като отправи писмено предизвестие до работника или служителя в сроковете по чл. 326, ал. 2 в следните случаи: т. 10. при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, освен в случаите на чл. 69в от КСО; при навършване на 65-годишна възраст - за професори, доценти и доктори на науките, освен в случаите на § 11 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВО. Съгласно посочената разпоредба на § 11 от ПЗР на ЗВО, по предложение на катедрения съвет, съвета на основното звено и/или филиала, след решение на академичния съвет трудовите договори с хабилитираните лица, при навършване на възрастта по чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ може да бъдат удължени за срок до три години, и се уреждат със срочен трудов договор. От анализа на цитираните разпоредби следва, че прекратяването на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ е право на работодателя, но за прилагането на това основание за прекратяване е необходимо да са налице предпоставките за придобиване на пенсия, регламентирани в КСО. В тази насока е приетото в административната преписка становище на ИА „ГИТ“, в което е изложено, че за осъществяване на правно регламентираното действие на работодателя е необходимо лицето, до което се отнася, да е придобило право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, според член 68, ал. 1 от КСО. В тази връзка не се споделят доводите на жалбоподателя, че прекратяването на трудовото правоотношение по чл. 328, ал. 1, т. 10, пр. 2 от КТ, е право на работодателя, което той може да упражни при настъпването на обективния факт - навършване на 65-годишна възраст на служителя при липса на изключението по § 11 от ПЗРЗВО и, че то не е свързано с придобиване правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Още повече, че в приложените доказателства от жалбоподателя, а именно решението на научния съвет, ясно личат мотиви, които се базират на „лично положение“ и, които биха били повод за образуване на дисциплинарно производство, но не и такова, което да се приеме като липса на изключение по § 11 от ПЗРЗВО.

От приложеното към преписката от заинтересованата страна уведомление от НОИ е видно, че през 2022 г. мъжете придобиват право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО при следните условия: навършена възраст 65 години и общ осигурителен стаж 39 години и 2 месеца. Както е установено пред КЗД и не е спорно между страните, доц. дфн П. няма необходимия стаж от 39 години и 4 месеца, изискуем към датата на връчването на Уведомление № ЛС-05-10/17.01.2023 г. за прекратяване на трудовия договор. Общият му осигурителен стаж, съгласно служебна бележка № 1029-21-2129#1/03.2023 г. от НОИ за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (ПОСВ) или на професионална пенсия за ранно пенсиониране (III-та категория труд) е 37 години 1 месец и 2 дни. Т.е. към датата на Уведомление № ЛС-05-10/17.01.2023 г. за прекратяване на трудовия договор и прекратяване на трудовия му договор с ИФС - Б. със Заповед РД-15-122/20.02.2023 г., П. не е придобил право ПОСВ по чл. 68, ал. 1-3 от КСО.

Безспорно в производството пред КЗД е установено, че заинтересованата страна доц.

дфн П. е бил назначен на длъжност „доцент“ /хабилитиран/ в ИФС-Б. с безсрочен трудов договор. На 07.02.2023 г. е навършил 65 години, а на 18.01.2023 г. му е връчено едномесечно предизвестие, заведено в деловодството на ИФС-Б. с № ЛС-05-10/17.01.2023 г. за прекратяване на безсрочния му трудов договор с правно основание чл. 328, ал. 1, т. 10, предложение 2 и навършване на 65 години, съгласно Заповед РД-15-122/20.02.2023 г. на директора на ИФС-Б..

От доказателствата по делото безспорно се установява и, че директорът на ИФС-Б., е прекратил трудовото правоотношение с П. при нарушение на разпоредбата на чл. 21 от ЗЗДискр. Съобразно тази норма, работодателят прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си за едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 - 5, 10 и 11 от КТ. Оттук следва извода, че директорът на ИФС-Б., при осъществяването на правото си за еднократно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ в относимия период е допуснал неравно третиране по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. по отношение на доц. дфн В. П., като по този начин е осъществил пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. във връзка с § 1, т.7 от ДР на ЗЗДискр. по отношение на В. П. по защитени по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. признаци „възраст“ и „лично положение“. Т.е. негативният резултат от действието на ответника е налице.

Както бе посочено по-горе, за да се констатира наличието на дискриминация е необходимо да бъде посочено друго лице за сравнение, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от ЗЗДискр или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика“. Сравнението, в този смисъл, се приема като основен и задължителен елемент от фактически състав на всеки един от двата вида дискриминация и липсата му е основание да се приеме, че не е налице по-неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо „друго лице при сравними сходни обстоятелства“ или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан, а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими“.

От събраните писмени и гласни доказателства в производството пред КЗД, може да се открие съдържанието на посочените защитени признаци във връзка с оплакванията и твърденията на жалбоподателя. Личното положение е свързано с трудовата реализация на лицето, както и придобиване на правото при ПОСВ, при наличието на такава възможност, от което следва да се приеме, че признака е налице.

Следователно са правилни изводите на ответния орган, че жалбоподателят проф. Е. Ч. - директор на ИФС-Б., с едностранно прекратяване на трудовото правоотношение с жалбоподателя, го е поставила в по-неблагоприятно положение спрямо горепосочените лица за сравнение, с които са едностранно прекратени трудовите правоотношения на същото основание - чл. 328, ал. 1, т. 10 от КТ, но при които е изпълнено условие за придобито право на пенсия съгласно българското законодателство. Действията на органът по назначаването следва да се разглеждат като действия в разрез с изискването да упражнява правомощията си по разумен и справедлив начин. Отговорността да не се допуска неравно третиране е отговорност именно на органа по назначаването, т.е. на работодателя. Освен това чл. 10 от ЗЗДискр. повелява, че при осъществяване на правомощията си държавните органи и органите на местното самоуправление са длъжни да предприемат всички възможни и необходими мерки за постигане целите на този закон.

Неоснователни са изложените доводи в касационната жалба за липса на дискриминационно отношение спрямо В. П.. В оспорения административен акт е извършен задълбочен и обстоен анализ на множеството факти и обстоятелства и подкрепящите ги доказателства, сочещи на извод в обратния смисъл. От ангажираните по делото доказателства може да се направи обоснован извод, че по отношение на жалбоподателя е налице нарушение по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр., във вр. с § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр.

В разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр., е транспонирана Директива 2000/43 на ЕС относно тежестта на доказване в производството за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен. КЗД правилно е приложила този принцип. Т.е. не е необходимо пострадалият да доказва напълно и изцяло, че е налице дискриминация, още по-малко да доказва умисъл у дискриминатора или съзнателност, респективно целенасоченост на дискриминиращите действия. Не е нужно жертвата да доказва напълно и изцяло причинно-следствена връзка между защитения признак и по-неблагоприятното третиране, защото дискриминацията се случва в резултат на стереотипите, предразсъдъците и социалните нагласи, които влияят върху поведението на ръба на съзнанието и подсъзнанието. След доказване на твърденията, от които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, доказателствената тежест се прехвърля на ответната страна. В случая, в тежест на жалбоподателя е да представи факти, от които може да се направи предположение, че равното третиране не е нарушено. От събраните в хода на производството факти и доказателства, правилно е прието от КЗД, че не е преодоляна първоначалната доказателствена тежест по смисъла на чл. 9 от ЗЗДискр., въпреки дадената възможност на жалбоподателя в хода на производството. За да бъде установено дискриминационно третиране на едно лице, спрямо друго е необходимо да се установи обективно наличен противоположен резултат за това лице, при упражняването на някаква дейност или при не извършването на определена дейност и то именно заради наличен негов признак или няколко признаци от подробно изброените в чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. В хода на производството пред КЗД и пред АССГ се събраха безспорни доказателства, от които се установяват поредица от факти и обстоятелства, осъществяващи в тяхната съвкупност визирания в решението на КЗД фактически състав на дискриминация по признак посочен в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., а именно „възраст” и „лично положение“, във връзка с § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. от страна на директора на ИФС-Б. спрямо П..

В заключение следва да се посочи, че след преценка на решението на КЗД и анализа на събраните по преписката и делото доказателства, съдът счита, че съдържанието на акта сочи, че КЗД е проверила и преценила събраните по преписката доказателства съгласно чл. 36, ал. 3 от АПК, а в изпълнение на чл. 35 от АПК е обсъдила обясненията и възраженията на страните. С оглед изложеното, настоящият съдебен състав счита, че КЗД е изпълнила регламентираната процедура, като е осигурила в пълна степен правото на защита на страните. Установените в административното производство факти се подкрепят от доказателствения материал, поради което се възприемат от настоящия съдебен състав като доказани и съответстващи на обективната истина.

С оглед така установеното съдът приема, че КЗД в лицето на разширения петчленен

заседателен състав, законосъобразно е дал на нарушителя задължително предписание, занапред от постановяване на настоящата решение, да спазва стриктно нормите на Раздел I от Глава II на ЗЗДискр., да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си за едностранно прекратяване на трудовите договори по чл. 328, ал. 1, т. 10 по отношение на служители на ИФС-Б., както и да се въздържа от бъдещо допускане на нарушения на действащото антидискриминационно законодателство.

Следователно, не е налице твърдяната от жалбоподателя незаконосъобразност. В хода на настоящото производство не се установиха други нарушения на административнопроизводствените правила, които да представляват самостоятелно основание за отмяна на процесното решение.

Въз основа на изложеното и като провери законосъобразността на оспорения акт по реда на чл. 168 от АПК, съдът приема, че същият е законосъобразен, като издаден в съответствие с процесуалните правила и материалноправните разпоредби. А жалбата като неоснователна, да се отхвърли.

#### **По разноските:**

Предвид изхода на спора, на жалбоподателя разноски не се дължат.

Ответникът претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение. Предвид изхода на делото, такива се дължат. При определяне размера на разноските за юрисконсултско възнаграждение, съдът съобрази разпоредбите на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ. В тази връзка, като съобрази фактическа и правна сложност на делото, процесуалната активност на пълномощника - юрисконсулт при разглеждане на делото, обема и качеството на осъществената процесуална дейност, в полза на ответника, следва да се присъдят разноски в размер на 100,00 лв.

Заинтересованата страна не претендира присъждане на разноски.

**Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 59 състав**

### **Р Е Ш И :**

**ОТХВЪРЛЯ** жалбата на директор на Института по философия и социология, срещу Решение № 180/11.06.2023 г., постановено по преписка № 52/2023 г. на Комисия за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав.

**ОСЪЖДА** Института по философия и социология, Булстат[ЕИК], **ДА ЗАПЛАТИ** на Комисия за защита от дискриминация сумата от 100,00 лв. направени по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение.

**РЕШЕНИЕТО** подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 от АПК.

**СЪДИЯ:**